PROSEDYRE FOR ARBEID MED KULTUR FOR SIKKERHET

1 HENSIKT

Hensikten med denne prosedyren er å beskrive det systematiske arbeidet for å fremme og opprettholde en sunn kultur for sikkerhet, som beskrevet i «Politikk for sikkerhetskultur» og i «Instruks for NNDs kultur for sikkerhet».

2 ANSVAR OG MYNDIGHET

Stillingene og rollene som har ansvar for det systematiske arbeid med kultur for sikkerhet er beskrevet i Instruks for NNDs kultur for sikkerhet.

3 OMFANG

Denne prosedyren omfatter det systematiske arbeidet med kultur for sikkerhet i NND.

4 PROSESSTILKNYTNING

Sikkerhetsstyring.

5 BESKRIVELSE

Arbeidet med kultur for sikkerhet er inndelt i et kontinuerlig arbeid og et årsspesifikt arbeid.

Det kontinuerlige arbeidet skal sikre at NND løpende legger til rette for og oppmuntrer til en felles og sunn kultur for sikkerhet, regelmessig gjennomfører målinger av kultur for sikkerhet, og iverksetter nødvendige tiltak for å oppnå kultur for sikkerhet som beskrives i Politikk for sikkerhetskultur.

Det årsspesifikke arbeid skal sikre at kultur for sikkerhet videreutvikles innen områder der det er behov. Behovet fastsettes basert på gjeldende tildelingsbrev til NND samt NNDs gjeldende risikobilde. I tillegg inngår funn fra det kontinuerlige arbeid med kultur for sikkerhet, relevante strategier og delstrategier samt andre dokumenter og/eller hensyn som vurderes å være relevante for det gjeldende års aktiviteter. Det skal sikres at samspillet mellom tekniske, menneskelige og organisatoriske forhold reflekteres i de enkelte aktiviteter.
Det utvikles årlig en felles handlingsplan for det kontinuerlige og det årsspesifikke arbeid som integrerer aktivitetene, og sikrer at de kontinuerlige aktiviteter vil ta opp i seg tema fra kampanjene som gjennomføres i perioden.

5.1 Kontinuerlig systematisk arbeid med kultur for sikkerhet

Det kontinuerlige arbeidet med kultur for sikkerhet omfatter aktivitetene som er beskrevet i de to etterfølgende følgende tabeller, Tabell 1 og

Tabell 2. Den første tabellen beskriver aktiviteter som gjennomføres ved behov. Den andre tabellen beskriver aktiviteter som gjennomføres med jevnlige intervaller.

Tabell 1. Aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet som gjennomføres ved behov.

Nr.	Aktiviteter som gjennomføres ved behov	Ansvar
1	Registrere saker i Better og gjennomføre tiltak.	Alle
2	Gjennomgang av saker i Better av relevans for de enkelte enheter for å ta læring av sakene.	Ledere
3	Gjennomføring av tiltak for å fremme kultur for sikkerhet i den *enkelte enhet som lederen har ansvar for*, ved behov. Behov kan f.eks. trigges av funn i en undersøkelse, en risikoanalyse eller sak i Better, som avdekker at uønsket arbeidspraksis eller holdninger har satt seg i enheten. Aktiviteten beskrives i «Skjema for dokumentasjon av aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet» og legges inn i årsplanen. Tiltakene og en vurdering av deres effekt skal rapporteres til fagansvarlig Sikkerhetskultur.	Ledere
4	Gjennomføring av analyser av kultur for sikkerhet opp mot sikkerhetsanalyser/ sikkerhetsrapporter og andre målinger av sikkerheten i NND, ved behov. Behov kan f.eks. trigges av at ansvarlig for utvikling av sikkerhetsanalyser/ sikkerhetsrapporter ønsker å anvende funn knyttet til kultur for sikkerheten som del av en argumentasjon.	Anleggsansvarlig
5	Tilbud om rådgivning knyttet til kultur for sikkerhet til alle ansatte som har behov.	Sektordirektør SKM
6	Sikre at dokumentasjon knyttet til arbeid med kultur for sikkerhet er oppdatert basert på monitorering av eksterne og interne krav, læring i NND, læring fra andre organisasjoner og forskningsresultater.	Fagansvarlig Sikkerhetskultur
7	Sikre at årsplanen for arbeid med kultur for sikkerhet (se avsnitt 5.1.2) løpende holdes oppdatert.	Sektordirektør SKM
8	Legge til rette for ekstern vurdering av sikkerhetskultur (f.eks. fra IAEA), på bestilling fra NNDs ledelse. I denne type vurderinger er det en forventning om at samtlige datainnsamlingsmetodene beskrevet av IAEA i SRS-83 skal anvendes.	Fagansvarlig Sikkerhetskultur

Aktivitetene som beskrives i tabellen under skal inngå i Årsplanen (se avsnitt 5.1.2). Dette betyr at hver enkel aktivitet skal dokumenteres ved bruk av «Skjema for dokumentasjon av aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet».

Tabell 2. Aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet som gjennomføres med jevnlige intervaller.

Nr.	Aktiviteter som gjennomføres med jevnlige intervaller	Ansvar
1	**Månedlig trending** Månedlig trending av data fra Better med formål om å gi NNDs ledergruppe en status på saksbehandlingen og å identifisere områder som krever ekstra oppmerksomhet og/eller ressurser.	Prosesseier for forbedring og avviksprosessen.
2	**Spørreskjemaundersøkelse: Glimt – kultur for sikkerhet** Måling av kultur for sikkerhet ved bruk av spørreskjema fire ganger årlig. Skjema skal inneholde faste spørsmål som reflekterer grunnleggende trekk ved en sunn sikkerhetskultur, som skal trendes, og spørsmål som reflekterer gjeldende kampanjer. Tilknyttet hvert spørreskjema skal det utvikles underlagsmateriale til enhetene basert på funnene, med formål om å fremme innsikt i og dialog om kultur for sikkerhet. Sektordirektører skal få tilbakemelding på funn i egen avdeling, forutsatt det er minst fem ansatte i en Sektor. Tilbakemeldingene skal inngå som en integrert del av den gjeldende kampanje.	Fagansvarlig Sikkerhetskultur
3	**Dybdeanalyse** Årlig dybdeanalyse av kultur for sikkerhet som involverer et representativt utvalg av deltakere, herunder deltakere fra alle organisatoriske nivåer og alle funksjoner i NND. Disse evalueringer tar høyde for samspillet mellom tekniske, menneskelig og organisatoriske forhold. Evalueringen skal være basert på IAEAs metodikk for selv-evaluering av sikkerhetskultur (IAEA, SRS-83), og skal gjennomføres ved bruk av minst en av metodene intervju, fokus-gruppe, dokumentanalyse eller observasjon. Det skal sikres at metodene anvendes på en måte som sikrer at data over tid blir innsamlet med samtlige metoder. Funn fra spørreskjemaundersøkelsen *Glimt – kultur for sikkerhet* i årsperioden skal inngå i dybdeanalysen. Tilknyttet den årlige dybdeanalyse skal det utvikles underlagsmateriale til enhetene basert på funn, med formål om å fremme innsikt i og dialog om kultur for sikkerhet.	Fagansvarlig Sikkerhetskultur
4	**Årlig sammenstilling** Årlig sammenstille funn fra arbeid med kultur for sikkerhet i hele NND med tanke på å ta læring av god praksis og å identifisere forbedringspunkter.	Sektordirektør SKM

5.1.1 Årsspesifikke aktiviteter for å fremme kultur for sikkerhet

Det årsspesifikke arbeid skal sikre at kultur for sikkerhet videreutvikles innen områder der det er behov, og skal være skreddersydd til NNDs aktuelle behov. Dette arbeid skal være risikobasert. Med dette menes at det er potensiell eller faktisk risiko skal styre hvor og hva som bør gjennomføres. Dette arbeidet kan forventes å inkludere spesifikke aktiviteter som ikke vil treffe alle ansatte hver gang. Noen aktiviteter vil kunne inkludere bare ledere, andre personell som inngår i beredskapsorganisasjonen, etc., men noen vil også kunne involverer alle ansatte.

Det årsspesifikke arbeidet skal organiseres i tre spor: Utdanning, utvikling og dokumentasjon.

- *Utdanning* innebærer at ansatte får ny kunnskap. Utdanning anvender metoder som f.eks. klasseroms-undervisning, foredrag, og små web-baserte kurs
- *Utvikling* innebærer at ansatte videreutvikler kunnskap de allerede har. Utviklingsaktiviteter anvender metoder som f.eks. arbeid i ledergrupper, arbeid i sektorer og avdelinger, trening og øving, samt seminarer.
- *Dokumentasjon* innebærer oppdatering og eventuell utvikling av dokumentasjon. Utarbeidelse av beredskapsplaner og prosedyrer, utarbeidelse av rapporter, evalueringer, modenhetsanalyser og risikoanalyser.

Sektordirektør SKM har ansvar for å ta frem forslag til de årsspesifikke aktiviteter innen arbeidet med kultur for sikkerhet. Dette arbeid omfatter stegene som beskrives i Tabell 3:

Tabell 3. Aktiviteter forbundet med å ta frem forslag til årsspesifikke aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet.

Nr.	Aktiviteter forbundet med å ta frem forslag til årsspesifikke aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet	Ansvar
1	**Etablering av beslutningsgrunnlag** Dette involverer: • Analyse av tildelingsbrevet (oppdragsanalyse) med fokus på sikkerhet og beredskap. • NNDs risikobilde • Analyse av identifiserte forbedringspunkter i den årlige gjennomgang av arbeid med kultur for sikkerhet (se forrige tabell). • Vurdering av satsingsområder og prioriteringer i NND samt planlagte og pågående aktiviteter i organisasjonen.	Sektordirektør SKM
2	**Identifikasjon av aktiviteter som det er relevant å gjennomføre for å fremme kultur for sikkerhet.**	Sektordirektør SKM
3	**Identifiserte aktiviteter må dokumenteres.** Hver aktivitet dokumenteres ved bruk av «Skjema for dokumentasjon av aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet».	Sektordirektør SKM

4	**Etabler en prioritet liste med forslag til aktiviteter.** Denne liste inngår i forslag til årsplanen (se avsnitt 5.1.2).	Sektordirektør SKM

5.1.2 Årsplan for arbeid med kultur for sikkerhet

Sektordirektør SKM skal sikre at det blir satt opp forslag til årsplan for arbeid med sikkerhetskultur for året som kommer på bakgrunn av aktiviteter som er innmeldt ved bruk av Skjema for dokumentasjon av aktiviteter innen arbeid med kultur for sikkerhet». Årsplanen skal inneholde både de kontinuerlig oppgaver som gjennomføres i jevnlige intervaller (se

Tabell 2) og de årsspesifikke oppgaver.

Ved å sette pågående og nye aktiviteter i en slik struktur, så bevisstgjøres ledere og medarbeidere om hvilke aktiviteter som er spesielt viktige i bygging av en god sikkerhetskultur. Hensikten er med andre ord ikke å ta ansvaret fra andre som allerede har et ansvar i linjeorganisasjonen. Det er heller å vise at linjeaktiviteter må ses i sammenheng med arbeidet med sikkerhetskultur, og benyttes og videreutvikles i den konteksten. Det er et selvstendig poeng å benytte interne ressurser – fagansvarlige – i både utviklingen og gjennomføringen av aktivitetene. Både planleggingen og gjennomføringen er noe virksomheten i stor grad kan gjøre selv.

NNDs ledergruppe behandler planen og beslutter hvilke av de årsspesifikke aktiviteter som skal gjennomføres og når de skal gjennomføres. Årsplanen legges heretter inn i Systemkalenderen med tittelen «Årsplan for arbeid med kultur for sikkerhet [årstall]».

6 REFERANSE

DSA. Hefte Nummer 5 - Veileder til de generelle konsesjonsvilkårene. Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, 2022.
IAEA. Fundamental Safety Principles. SF-1. International Atomic Energy Agency. Vienna, 2006.
IAEA. Leadership and Management for Safety. GSR part 2. International Atomic Energy Agency. Vienna, 2016.
IAEA. Objective and Essential Elements of a State’s Nuclear Security Regime. Nuclear Security Fundamentals. IAEA Nuclear Security Series no. 20. International Atomic Energy Agency. Vienna, 2013.
NND. Veiledning - Erfaringslæring og kontinuerlig forbedring internt NND basert på data i Better [upublisert, er i kvalitetssikringsprosess]
NND. Politikk for sikkerhetskultur.
NND. Prosess forbedring og avvikshåndtering.
NND. Instruks for NNDs kultur for sikkerhet

8 ENDRINGSLOGG

Dato	Vers. nr.	Angi endringen og årsaken. Referer til hvor i dokumentet endringen er foretatt
11.02.2024	1	Første versjon er utarbeidet av Ann Britt Skjerve. Ved publisering er formateringen satt til Kjernens stilmal.
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	